

6. Криворучко О.М., Попова Н.В. Оцінювання якості транспортно-логістичного обслуговування споживачів. *Економіка транспортного комплексу*. 2018. Вип. 31. С. 91-109.

ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ОБСЯГИ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Мирошниченко М. Є., студент

Науковий керівник: Бочарова Н. А., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Чітко налагоджена система управління запасами повинна забезпечувати безперервне порівняння нормативних показників з фактичними, тобто вона повинна відслідковувати відхилення між даними показниками та виявляти причину їх прояву. Можливість виявлення обсягу, часу та періодичності поповнення запасів сприяє проведенню процесу їх оптимізації на підприємстві, і як наслідок мінімізації витрат, які пов'язані з формуванням запасів на підприємстві. Розрахунок нормативів запасів (в натуральному виразі) спростить процедуру формування бюджетів закупівель і зберігання запасів, і допоможе здійснити оптимізацію витрат. Природні фактори призводять до створення значного розміру запасів підприємств [1]. Обсяги запасів підприємств залежать від багатьох факторів (таблиця 1).

Таблиця 1 – Фактори, що впливають на обсяги запасів у процесі постачання

Фактори першого порядку	Фактори другого порядку	Фактори третього порядку
1. Надійність постачання	1. Ступінь зв'язків між галузями	1. Зв'язки між I, II та III сферами АПК. 2. Зв'язки з іншими галузями національної економіки
	2. Природні чинники	1. Погодно-кліматичні умови
2. Частота постачання	1. Особливості логістичної системи	1. Кваліфікації фахівців сільсько-господарського підприємства. 2. Наявність та рівень комп'ютерного та програмного забезпечення
	2. Природні чинники	1. Біологічні особливості предметів праці. 2. Погодно-кліматичні умови
3. Наявність посередницьких організацій, що згодні працювати за умов логістичних вимог	1. Взаємне місце розташування підприємств споживачів продукції та посередників	1. Наближеність постачальника сировини до підприємства споживача різна в межах підприємства
	2. Наявність посередницьких організацій	1. Близькість та надійність складських комплексів. 2. Якість зберігання

Джерело: розроблено з урахуванням [2].

Аналіз факторів, що позначаються на обсягах запасів в процесі постачання, поданих у табл. 1, дозволяє зробити висновок, що фактори першого порядку набули подальшого розкриття за допомогою факторів другого порядку, які, як і попередні фактори, властиві підприємствам будь-якого сектору економіки.

Урахування особливостей виробництва в сільському господарстві дозволяє конкретизувати фактори першого та другого порядку саме для даних підприємств, дає можливість для прийняття рішень про постачання сировини чи виробництво власними силами, враховуючи особливості виробничих процесів аграрних підприємств.

У таблиці 2 подано фактори, що впливають на обсяги виробничих запасів сільськогосподарських підприємств.

Таблиця 2 – Фактори, що впливають на обсяги виробничих запасів

Фактори першого порядку	Фактори другого порядку	Фактори третього порядку
1. Характер виробництва	1. Розміщення та спеціалізація	Структура сільськогосподарських угідь. Природно-кліматичні умови. Роззосередження в просторі. Взаємодоповнення галузей сільського господарства
	2. Поєднання виробничих процесів із біологічними процесами	Невизначеність інформації по всій довжині логістичного ланцюга. Невизначеність пропозиції. Сталість попиту
	3. Предмет праці (живі організми)	Розвиток предметів праці за біологічними законами. Залежність від погодно-кліматичних умов. Перевага біологічних законів над економічними. Зміна властивостей та маси матеріального потоку у ході просування по логістичному ланцюгу. Природні втрати під час зберігання та транспортування. Потреба в складських комплексах. Переміщення засобів праці та сталість предметів праці
2. Сезонність виробництва	1. Можливість виробництва лише в окремі проміжки часу. 2. Сталий попит на продукцію протягом року. 3. Сезонність постачання	1. Проходження по логістичному ланцюгу згідно біологічних законів. 2. Погодно-кліматичні умови

Джерело: розроблено з урахуванням [2].

Секція 3. Сучасні напрямки управління логістикою и маркетингом в підприємстві 731

Фактори, що впливають на обсяги виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах, згідно даних табл. 2, поділяються на фактори першого порядку, властиві підприємствам усіх галузей, фактори другого порядку, які враховують особливості виробничих процесів у сільськогосподарських підприємствах, та фактори третього порядку, що детально розкривають зміст попередніх.

Урахування факторів, що впливають на величину виробничих запасів у ході прийняття управлінських рішень, дає змогу скоротити понаднормативні запаси.

У таблиці 3 подано фактори, що впливають на обсяги транспортних запасів аграрних підприємств.

Таблиця 3 - Фактори, що впливають на обсяги транспортних запасів

Фактори першого порядку	Фактори другого порядку	Фактори третього порядку
1. Величина партії постачання. 2. Час транспортування	1. Вид транспорту	1. Вантажопідйомність. 2. Тарифи на перевезення. 3. Можливість перевезення різних за походженням запасів в одному транспортному засобі. 4. Термін зберігання продукції, що перевозиться
	2. Маршрут та відстань перевезень	1. Ступінь зв'язків між галузями. 2. Віддаленість від постачальників сировини. 3. Віддаленість від споживачів продукції. 4. Термін зберігання продукції. 5. Наявність машин з холодильним обладнанням

Джерело: розроблено з урахуванням [2].

Так, згідно даних таблиці 3, основними факторами (тобто факторами першого порядку), що впливають на обсяги транспортних запасів, є величина партії постачання та час транспортування. Ці фактори більш детально розкриті за допомогою факторів другого порядку, які (як і фактори попереднього рівня) властиві всім підприємствам. Оскільки в сільськогосподарських підприємствах значний вплив на обсяги запасів здійснюють природні чинники, то доцільно виділити фактори третього порядку, що враховують ці чинники. Однак, слід зазначити, що серед чинників третього порядку є такі, що властиві не лише сільськогосподарським підприємствам, але оскільки вони більш детально розкривають зміст попередніх, дані чинники були віднесені до факторів третього порядку.

У табл. 4. виділено основні фактори, що впливають на обсяги запасів у збуті аграрних підприємств.

Таблиця 4 – Фактори, що впливають на обсяги запасів у збуті

Фактори першого порядку	Фактори другого порядку	Фактори третього порядку
1. Обсяг та коливання попиту за одиницю часу	1. Тип виробництва. 2. Масштаби виробництва	1. Нееластичність попиту на сільськогосподарську продукцію. 2. Попит на продукцію галузі є незмінним
2. Номенклатура кінцевої продукції	1. Ступінь спеціалізації та кооперування. 2. Уніфікація матеріальних ресурсів	1. Структура сільськогосподарських угідь. 2. Природно-кліматичні умови

Джерело: розроблено з урахуванням [2].

АТП здійснює комерційні перевезення вантажів за замовленням клієнтів незалежно від форми власності, а також перевезення вантажів у власних потребах. Якщо план перевезень по клієнтурі не виконаний, то навіть при загальному перевиконання плану перевезень підприємству не може бути дана позитивна оцінка роботи, оскільки невиконання плану перевезень по клієнтурі негативно відбивається на ритмічності роботи підприємства та обслуговуваних об'єктів, а в деяких випадках призводить до зриву виконання планів роботи цих підприємств. Виділимо чотири основні чинники, що впливають на управління матеріальними запасами: фактори споживання (обсяг і коливання попиту; номенклатура матеріальних ресурсів; сезонність споживання); фактори виробництва (терміни постачання; сезонність виробництва); умови транспортування (обсяг партій поставок; час транспортування); умови поставок (надійність поставки; частота поставки; наявність посередників). При складанні прогнозу, враховуючи дану класифікацію факторів, менеджеру буде простіше з ними працювати, маючи інформацію про важливість кожного з факторів.

Література.

1. Перебийніс В.І., Дроботя Я.А. Логістичне управління запасами на підприємствах: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2012. 279 с.
2. Николайчук В. Е., Кузнецов В.Г. Логистика: теория и практика управления: учеб. пособ. Донецк: НОРДПРЕСС, 2006. 540 с.

3. Дроботя Я. А. Стратегічне управління запасами зерна. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка: Економічні науки. Харків: ХНТУСГ, 2011. Вип. 112. С. 243–247.

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЛОГІСТИЧНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Мищенко В. В., студент

Науковий керівник: Черніхова О. С., викладач

Кременчуцький льотний коледж

Харківського національного університету внутрішніх справ

Сучасні вітчизняні підприємства потребують удосконалення та модернізації своєї діяльності задля скорочення витрат на постачання, виробництво та збут продукції. В умовах загострення конкурентної боротьби необхідно своєчасно та швидко адаптуватися до складної економічної ситуації. Досягти цього можна за допомогою впровадження інноваційних технологій у логістичну діяльність [1, с. 96].

Під інноваційними технологіями розуміють складний процес, направлений на суттєві зміни в технічній, економічній, структурній, виробничій сферах діяльності підприємства, який забезпечується використанням новітніх засобів [2, с. 12].

При формуванні та реалізації ефективної логістичної стратегії у діяльності підприємств велика увага приділяється новим технологіям. Це призвело до необхідності реформування сучасних підприємств задля підвищення їх конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному економічних ринках.

Реалізація інноваційних технологій в логістиці дає змогу підвищити конкурентоспроможність підприємства, оскільки новітні технології дають змогу покращити ефективність роботи підприємств [3, с. 144].

У свою чергу впровадження логістичних технологій у діяльність фірми вже є для підприємства певною інновацією.

Активне входження вітчизняних підприємств до міжнародних систем матеріальних потоків дозволило активно застосовувати логістичну діяльність на підприємстві. Такий підхід націлений на організацію логістичних процесів (закупівля, виробництво,